

vatbaners Anlæg stillet et af Regeringen beskikket *specielt teknisk Tilsyn*, der dels udøver en selvstændig Kontrol med Arbejderne og bl. a. meddeler Approbation paa de Planer og Tegninger vedrørende Anlægget, som efter de gældende Bestemmelser ikke skulle forelægges Kommissarius, dels bistaar denne i alle tekniske Spørgsmaal. I de senere Aar er det specielle tekniske Tilsyn blevet ført af Statsbanernes Anlægsbestyrelse.

Efter den private Banes Aabning og Overgang fra Bevillingshaveren til et Driftselskab udøver Kommissarius et *Tilsyn med Banens Drift* og er det legale Mlemled mellem Regeringen og Selskabets Bestyrelse. Omfanget og Beskaffenheden af hans Hverv i saa Henseende er i Hovedtrækkene følgende (se Indenrigsministeriets Instruktion af 7. Februar 1877 for de kgl. Kommissarier for de Jærnbanner, som ikke tilhøre Staten): Kommissarius har den Opgave nøje at paase, at Banens Benyttelse sker overensstemmende med de Forskrifter, som indeholdes i Eneretsbevillingen, eller som senere maatte blive fastsatte af Ministeriet. Han afgiver Indberetninger og Betænkninger til Ministeriet, ligesom han uopfordret har at indstille, at de efter hans Foraning fornødne Forholdsregler træffes. I uopsættelige Tilfælde kan han foreløbig paa eget Ansvar træffe de nødvendige Foranstaltninger. Han deltager i Selskabets Generalforsamlinger og Bestyrelsesmøder. Bestyrelsen er pligtig at meddele ham alle ønskelige Oplysninger om Banen og dens Drift. Skulde Kommissarius komme til Kundskab om nogen lovstridig eller for det almene skadelig Fremgangsmaade ved Banens Benyttelse, eller om, at Selskabets Love ikke behørig følges enten af Generalforsamlingen eller af Bestyrelsen, er det hans Pligt ved Forhandling med Bestyrelsen eller om fornødent ved Indberetning til Ministeriet eller egen Foranstaltning at bringe Sagen til Afgørelse. Han skal jævnlig berejse Jærnbanelinien for at undersøge Banens Benyttelse og Maaden, hvorpaa den ledes. Ethvert Ulykkestilfælde paa Banen skal anmeldes for Kommissarius, der har at drage Omsorg for, at de Foranstaltninger, den offentlige Sikkerhed maatte kræve, uopholdelig træffes; navnlig er han berettiget til at suspendere den eller de Betjente, hvis Adfærd har givet Anledning til den indtrufne Ulykke. — I Eneretsbevillingerne er det endelig som Regel fastsat, at Kommissarius skal approbere Ansettelsen af det overordnede Personale, ligesom han i adskillige Tilfælde skal stad-

fæste de for Banen gældende Reglementer. — Ogsaa ved de i Drift værende Baner føres der et *specielt teknisk Tilsyn* af dertil beskikkede Ingeniører. Disse ere imidlertid udelukkende at betragte som Kommissarii Medhjælpere og udøve ikke nogen selvstændig Tilsynsmyndighed.

b. Foruden den saaledes beskrevne Virksomhed som Statens Tilsynsførende ved Anlæg og Drift af private Jærnbanner udføre de kgl. Kommissarier i Henhold til Frdg. 5. Marts 1845 endvidere et særligt Hverv ved *Anlægget saavel af Statsbaner som af Privatbaner*. Kommissarius fungerer som Formand for den i nævnte Forordnings § 5 omhandlede *Besigtigelses- og Ekspropriationskommission*, der dels under Ministeriets endelige Approbation træffer Bestemmelse om Banens Retningslinie, Stationernes Beliggenhed og de mange i Forbindelse hermed staaende Spørgsmaal om Forlægninger af Veje og Vandløb, Tilvejebringelse af nye Vejanlæg m. v., dels foretager Ekspropriation af de til Anlægget nødvendige Grunde og prøver Forlig med de paagældende Grundejere om Erstatningens Fastsættelse. Endvidere er han Medlem af den i Forordningens § 19 omhandlede *Kommission*, der i paakommende Tilfælde træffer Afgørelse angaaende Indretning og Vedligeholdelse af de Anlæg, som ere fornødne til at tilvejebringe og sikre Forbindelsen mellem de af Banen overskaarne Landevejsstykker.

Naar der bliver Spørgsmaal om Grundafstaaelse til *Udvidelse af bestaaende Statseller Privatbaneanlæg*, skal Kommissarius i Henhold til Lov Nr. 52 af 12. April 1889 § 2 og Lov Nr. 166 af 18. Decbr. 1897 § 2 lede Valget af Grundejernes Repræsentanter i den i disse Love omhandlede Taksationskommission. Ud over dette udøver Kommissarius — bortset fra hans almindelige Tilsynshverv ved de private Jærnbanner — ikke nogen særlig Virksomhed ved Udvidelse af Jærnbaneanlæg. Dog kan det bemærkes, at det ulønnede Hverv som Regeringens Repræsentant i og Formand for de Taksationskommissioner, der nedsættes i Henhold til de nævnte Love, for Tiden er overdraget de kgl. Kommissarier ved Statsbanerne henholdsvis paa Øerne og i Jylland.

Antallet af kgl. Kommissarier er for Tiden 6, mellem hvem Tilsynet med de private Jærnbanner er fordelt; to af dem ere desuden beskikkede til at udføre Kommissariatsforretningerne ved Statsbaneanlæg. For 8 jyske Baners Vedkommende udføres Forretningerne for Øjeblikket ved